OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

2018_2019

KAZUSHI ONO DIRECTOR TITULAR

NÚM. **05**

EL CONCERT NÚM. 21 DE MOZART

AMB MINNAAR I DE VRIEND

2, 3 i 4 DE NOVEMBRE
DE 2018

SALA 1 PAU CASALS

L'AUDITORI

auditori.cat
obc.cat

MÚSICA DE CAMBRA

MOZART STRING QUINTETS
APOLLON MUSAGÈTE QUARTET & NILS MÖNKEMEYER

18 de desembre

Paweł Zalejski i Bartosz Zachłod violins
Piotr Szumieł i Nils Mönkemeyer violes
Piotr Skweres violoncel

L'Apollon Musagète Quartet torna a L'Auditori, convertit en un dels quartets joves més prestigiosos i actius del moment, per oferir la segona entrega de la integral dels Quintets per a corda de Mozart. L'acompanyarà el multipremiat violista Nils Mönkemeyer, que completarà el programa amb la Suite per a violoncel sol núm. 1 de Bach.

L'AUDITORI
auditori.cat

NÚM. **05**

EL CONCERT NÚM. 21 DE MOZART
AMB MINNAAR I DE VRIEND

NOVEMBRE 2018

Divendres 2 a les 20:30 h
Dissabte 3 a les 19 h
Diumenge 4 a les 11 h

Jan Willem de Vriend director • **Hannes Minnaar** piano

1 CLARA **WIECK SCHUMANN** 14'
Leipzig 1819 - Frankfurt del Main 1896

Moviment de concert per a piano i orquestra en Fa menor (1847)
1ª audició
Orquestració de Jozef De Beenhouwer (1990)

Hannes Minnaar piano

2 WOLFGANG AMADEUS **MOZART** 29'
Salzburg 1756 - Viena 1791

Concert per a piano i orquestra núm. 21 en Do major, KV 467 (1785)

Allegro maestoso
Andante
Allegro vivace assai

Hannes Minnaar piano

PAUSA 20'

2 FELIX **MENDELSSOHN** 43'
Hamburg 1809 - Leipzig 1847

Simfonia núm. 3 en La menor, op. 56, "Escocesa" (1842)

Andante con moto - Allegro un poco agitato
Vivace non troppo
Adagio
Allegro vivacissimo - Allegro maestoso assai

Concert presentat per

Agrairem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

Comenta aquest concert amb
#auditori #obc

PROGRAMA

Els temps i la durada del concert són aproximats

per **Pere-Albert Balcells**

Claredat formal i un inefable equilibri entre lleugeresa i profunditat han estat considerats elements que emparenten Mozart i Mendelssohn. A més d'oferir-nos l'ocasió de constatar-ho, el programa d'avui rescata una compositora malauradament massa oblidada.

Després d'haver treballat fins als 25 anys per al príncep arquebisbe de Salzburg, Mozart va trencar amb ell l'any 1781 i es va establir a Viena com a músic independent. Aquest pas, professionalment molt arriscat a l'època, li va suposar cinc anys d'èxit creixent i cinc anys de decadència que van acabar amb la seva mort el 1791. El *Concert per a piano i orquestra núm. 21*, del 1785, se situa en el punt més àlgid d'aquesta evolució. Escrit just a continuació del *Concert núm. 20 en Re menor* (concert de rerefons foscament tràgic), el *Concert núm. 21* representa l'actitud contrària. L'*Allegro maestoso* inicial està dominat per un voluntarisme marcial de vena sanament apol·línia, amanit amb l'humorisme mozartià d'inesperades bromes escèniques. Com ara la primera aparició del piano, que, en lloc de reprendre el tema inicial que li ha servit l'orquestra, entra amb un extemporani tret virtuosístic, com un personatge d'òpera que irromp amb desfici a l'escenari. L'*Andante* no necessita presentacions. Va esdevenir universalment famós l'any 1967 amb la pel·lícula *Elvira Madigan*, que fa un ús consternadorament superficial i estroncat d'un moviment que amaga abismes d'intimitat emocional. Els amaga, especialment, en la fibril·lar ambigüitat de l'aspiració somniadora d'una melodia en mètrica binària, que plana sobre un aprensiu batec de fons incessantment ternari. Finalment, l'*Allegro vivace assai* desferma una dinàmica on el sigil bufonesc, la murmuració intrigant, la xerrameca burleta i l'eufòria festiva giravolten i s'autoalimenten sense parar, en un refulgent *Finale* d'òpera bufa instrumental.

L'any 1829, davant les ruïnes de la capella on Maria Estuard, al segle XVI, havia estat coronada reina d'Escòcia, Mendelssohn va escriure en una carta que creia haver trobat l'inici de la seva *Simfonia escocesa*. La simfonia no va quedar enllestida fins al 1842, però el primer moviment descriu bé l'escena: una introducció lenta (*Andante con moto*) en què l'autor contempla i evoca; un moviment ràpid (*Allegro un poco agitato*) en el qual es desferma la palpitant activitat de la seva imaginació visionària, i un retorn al tema lent inicial i, amb ell, a la imatge de l'autor meditant davant les ruïnes de la capella, símbol de la llegendària història d'Escòcia que acaba de desfilar per la seva ment. El segon temps, *Vivace ma non troppo*, fa la funció de *scherzo*. En aquest cas, però,

la tradicional forma amb *Trio* i *Da Capo* es veu substituïda per un trepidant desplegament, en forma sonata, de la rústica vivacitat que anima la música de dansa escocesa. Dansa en la qual el timbre del clarinet insufla un intens color local en evocar la cornamusa.

Després d'aquest parèntesi festiu, el drama de la història del país reapareix al tercer temps, *Adagio*, en què un primer tema, anhel idealitzat de pau, es veu constantment interromput pels foscos auguris de les fanfares militars dels metalls. I, en efecte, Mendelssohn qualifica d'*Allegro guerriero* l'últim moviment, que arrenca amb un *tempo Allegro vivacissimo*. En diversos moments, però, més que una confrontació èpica i heroica, la música sembla teixir les fantasioses trifulgues aèries dels follets que poblen el *Somni d'una nit d'estiu*. Això sí, a la coda (*Allegro maestoso*) s'allibera un solemne himne nacional de victòria.

Si l'obra compositiva de Fanny Mendelssohn va quedar eclipsada per la del seu germà Felix, el mateix va passar amb l'obra de Clara Wieck amb relació a la del seu marit, Robert Schumann. Considerada una de les pianistes més grans del segle XIX, Clara va crear també una obra musical de contundent envergadura, tant pel que fa a l'extensió (música per a piano, de cambra, lied, música concertant...) com a la substància expressiva, que va del romanticisme líric i intimista a un altre de turbulent i apassionat. Però a l'època, el fenomen d'una dona compositora resultava poc menys que inassimilable. L'opinió del crític Carl Ferdinand Becker, en comentar el *Concert per a piano i orquestra*, op. 7 de Clara Schumann, ho expressa amb transparència letal: «Naturalment, no se'n pot fer una crítica seriosa, ja que es tracta de l'obra d'una dona». La mateixa Clara va acabar cedint a la pressió ambiental: «No hi ha hagut mai cap dona capaç de compondre. Hauria d'esperar ser jo l'única?». Potser aquest desistiment va ser la causa que el seu *Konzertsatz in Fa menor*, concebut l'any 1847 com a regal d'aniversari per al seu marit, quedés inacabat. Fa alguns anys (1994), va ser completat pel pianista i musicòleg flamenc Jozef De Beenhouwer. Dominat per l'èpica romàntica del primer tema, que inclou un homenatge explícit al *Concert núm. 1* de Chopin, aquest moviment s'erigeix en imponent testimoni de les potencialitats creatives d'una dona, víctima autosuggestionada dels prejudicis del seu temps.

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1920-1937) que la Guerra Civil va interrompre. Avui dia, oberta al món, compromesa amb la societat i mantenint el seu esperit original, té especial cura dels nostres artistes i del nostre patrimoni i té com a missió divulgar la música simfònica principalment des del segle XIX a la creació actual. Té la seu a L'Auditori, on interpreta 24 programes de temporada a més d'altres concerts que acosten la música d'orquestra a la ciutadania. També es presenta a llocs emblemàtics com la Plaça de la Catedral, la platja de la Barceloneta o la Sagrada Família i ha realitzat gires per Europa, Àsia i els EUA, actuant a sales com Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center o Carnegie Hall.

El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i actualment ho és Kazushi Ono. Altres titulars han estat Rafael Ferrer, Antoni Ros Marbà, Salvador Mas, Franz-Paul Decker, Luis Antonio García Navarro, Lawrence Foster, Ernest Martínez Izquierdo, Pablo González i Eiji Oue. També ha estat dirigida per Sergiu Celibidache, Valeri Gergiev, Christopher Hogwood, Eliahu Inbal, Emmanuel Krivine, Jesús López Cobos, Marc Minkowski, Michel Plasson, Mstislav Rostropòvitx o Leonard Slatkin i entre els solistes convidats destaquen Lang Lang, Janine Jansen, Daniel Barenboim, Anne-Sophie Mutter, Isaac Stern, Radu Lupu, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Teresa Berganza, Alicia de Larrocha, Pinchas Zukerman, Martha Argerich, Joshua Bell, Gidon Kremer, Truls Mörk, Viktoria Mullova, Piotr Anderszewski, Gil Shaham, Rudolf Buchbinder, Joaquín Achúcarro, Claudio Arrau, Arthur Rubinstein...

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino **/ Cristian Chivu,** concertino associat **/ Raúl García,** assistent concertino **/ María José Aznar / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Sei Morishima* / Maria Sanz* SEGONS VIOLINS Alexandra Presaizen,** solista **/ Emil Bolozan,** assistent **/ María José Balaguer / Jana Brauninger / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Frédéric Descargues* / Francina Moll* / Oleksandr Sora* VIOLES Alejandro Regueira*,** solista invitat **/ Josephine Fitzpatrick,** assistent **/ David Derrico / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süssmayr / Paula Hervás* VIOLONCELS José Mor,** solista **/ Màrius Díaz,** solista invitat **/ Núria Calvo / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Olga Manescu / Jean-Baptiste Texier / Marc Galobardes* CONTRABAIXOS Christoph Rahn,** solista **/ Dmitri Smyshlyaev,** assistent **/ Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat FLAUTES Francisco López,** solista **/ Bea Cambrils / André Cebrián* / Christian Farroni,** assistent **/ Ricardo Borrull,** flautí **OBOÈS Disa English,** solista **/ José Juan Pardo / María José Meniz* / Dolors Chiralt,** assistent **/ Molly Judson,** corn anglè **CLARINETS Larry Passin,** solista **/ Francesc Navarro / Josep Fuster,** assistent i clarinet en mi b **/ Alfons Reverté,** clarinet baix **FAGOTS Silvia Coricelli,** solista **/ Noé Cantú / Thomas Greaves,** assistent **/ Slawomir Krysmalski,** contrafagot **TROMPES Juan Manuel Gómez,** solista **/ Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García,** assistent solista **/ David Rosell,** assistent **/ Willam Simon Lewis* TROMPETES Mireia Farrés,** solista **/ Adrián Moscardó / Angel Serrano,** assistent **TROMBONS Eusebio Sáez,** solista **/ Vicent Pérez / Gaspar Montesinos,** assistent **/ Raul García,** trombó baix **TIMPANI Juan Antonio Martín* PERCUSSIÓ Joan Marc Pino,** assistent **/ Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila ARPA Magdalena Barrera ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA Joan Luis**

***** col·laborador

DIRECTOR

fotografia © Michiel van Nieuwkerk

JAN WILLEM DE VRIEND

El passat 29 de juliol, Jan Willem va dirigir l'OBC al Concertgebouw d'Amsterdam

L'holandès Jan Willem de Vriend és el principal director convidat de l'OBC, a més del director principal de la Residentie Orkest de la Haia. De 1982 a 2015 va ser director artístic i violinista del Combattimento Consort Amsterdam, conjunt que ell mateix va fundar i que va aconseguir molts èxits, especialment amb obres poc conegudes dels segles XVII i XVIII i del repertori clàssic neerlandès d'avantguarda.

Entre les orquestres amb les quals ha col·laborat es troben la Philharmonie Zuidnederland, l'Orkest van het Oosten, la Rotterdams Philharmonisch Orkest, la National Orchestra of Flanders, l'Orchestre national de Lille, la Konzerthaus Orchester Berlin, l'NDR Orchester, la Philharmonie Stuttgart, la WDR Orchester, la Tonhalle Orchester, la Bergen Philharmonic i la Melbourne Symphony Orchestra. És destacable també la seva participació en òperes basades en obres de Monteverdi, Händel, Telemann, Bach, Gassmann o Mozart i dirigides per la directora escènica Eva Buchmann, amb les que ha girat per tota Europa i Amèrica.

PIANO

fotografia © Marco Borggreve

HANNES MINNAAR

Minnaar debuta a L'Auditori però ja va acompanyar l'OBC al Concertgebouw el passat juliol

Hannes Minnar va estudiar piano al Conservatori d'Amsterdam. L'any 2016 va rebre el Premi de Música dels Països Baixos, reconeixement que atorga el Ministeri d'Educació, Cultura i Ciència holandès.

Ha actuat com a solista amb la Royal Concertgebouw Orchestra, la Radio Filharmonisch Orkest dels Països Baixos, la Koninklijke Filharmonie van Vlaanderen o deFilharmonie i la Nationaal Orkest van België, sota la batuta de directors com Herbert Blomstedt, Eliahu Inbal i Marin Alsop.

Entre les seves actuacions recents i futures destaquen *La dansa de la mort* de Liszt, un nou concert de Robert Zuidam amb la Radio Filharmonisch Orkest sota la batuta de Markus Stenz, el seu debut amb l'Orchestre national de Lille i un recital en el marc de la sèrie «Meesterpianisten» al Concertgebouw.

Ha enregistrat tots els concerts de Beethoven per a piano amb Challenge Classics i ha publicat tres àlbums com a solista.

OBC
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

EL SOMBRERO DE TRES PICOS DE FALLA
I LA GUITARRA DE J.M. CAÑIZARES

30 de novembre
1 i 2 de desembre

Kazushi Ono director · **J. M. Cañizares** guitarra
Gemma Coma-Alabert mezzosoprano

La guitarra flamenca de Juan Manuel Cañizares torna a sonar amb l'OBC en un programa que inclou l'estrena de la seva última obra, un poema simfònic d'Enric Granados inspirat en la *Divina Comèdia* i el ballet més colorista i espectacular de Manuel de Falla, estrenat fa exactament 100 anys.

L'AUDITORI

auditori.cat
obc.cat

Entrades a la venda a partir de **10€**

L'Auditori és un consorci de

Ajuntament de Barcelona · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

Mitjans patrocinadors

el Periódico · Catalunya Ràdio · 3